

Strategický plán rozvoje obce Železné na období let 2021 – 2026

Obec Železné
Železné 79
666 01 Železné
IČ: 00366129

Vize

„Železné je dobrým místem pro život. Podílí se na tom zejména kvalitní bydlení v kvalitním prostředí, dostupné vybavení pro kulturní a sportovní vyžití, odpočinek a volný čas a rozvoj drobného podnikání.“

Obsah

Úvod.....	2
1. Charakteristika obce	3
1.1. Historie	3
1.2. Území.....	4
1.3. Obyvatelstvo	4
1.4. Občanská a sociální vybavenost	6
1.5. Technická infrastruktura a doprava.....	6
1.6. Hospodaření, podnikání, trh práce	7
1.7. Životní prostředí	7
1.8. Kulturní, sportovní a spolkový život.....	7
2. SWOT analýza	9
Silné stránky.....	9
Slabé stránky.....	9
Příležitosti	9
Hrozby.....	9
3. Časový a finanční harmonogram	12

Úvod

Strategický rozvojový plán obce Železné je střednědobý klíčový dokument, který mapuje silné i slabé stránky obce a určuje směr jejího rozvoje v letech 2021 – 2025. Zároveň je nezbytnou pomůckou pro zastupitelstvo obce při řízení obce a jeho práci ve všech aspektech života obce a jejích občanů, včetně oblasti komunitní, sociální, ekonomické, technické, dopravní, životního prostředí, a dalších. Samozřejmostí je využití strategického rozvoje obce při rozpočtovém plánování a v oblasti dotační politiky obce.

Tento strategický plán plynule navazuje na předchozí, který byl vytvořen pro léta 2015 – 2020. V již ukončeném plánu byly stanoveny jako zásadní pro rozvoj obce Železné tyto cíle:

- ✓ dokončení splaškové a dešťové kanalizace
- ✓ vybudována byla Svazkové MŠ VENKOV, která poskytuje předškolní vzdělávání dětem ze širokého okolí
- ✓ rekonstrukce místních komunikací, dokončena rekonstrukce komunikace ke Svazkové MŠ VENKOV
- ✓ opravena a zrekonstruována byla místní hasička, poskytující zázemí hasičskému sboru dobrovolných hasičů v Železném
- ✓ v lokalitě za Hradiskem vznikl nový rybník společně se čtyřmi tůněmi, nově vzniklý biotop slouží k dlouhodobému zadržování vody v krajině a poskytuje přirozené prostředí pro vývoj mnoha živočichů, jejichž životní cyklus je vázán na vodu.
- ✓ rekonstrukce Kulturního domu – dokončena je jeho oprava a zateplení
- ✓ výsadba ovocných stromů v obecním sadu a neovocných stromů v lokalitě za Hradiskem

1. Charakteristika obce

1.1. Historie

Název obce je pravděpodobně odvozen od těžby železné rudy. V historických pramenech se objevuje ve tvaru Železné, Železná (MZA Brno).

První písemná zmínka o existenci obce Železné se objevuje v jedné z dochovaných raných listin tišnovského kláštera Porta Coeli roku 1239.

Původní osídlení obce se vyvíjelo kolem návsi se statky a mělo výrazně zemědělský charakter. Poblíž obce stával hrad, v 15. stol. již pustý.

Majetková držba: ves držel klášter Porta Coeli, tvrz samotnou potom rod Železných (Železníků) ze Železného (po husitských válkách, vymírá v 16. století). Nejvýznamnějším členem této rodiny je Jan Starší ze Železného, připomínaný 1465 jako purkrabí v Olomouci.

V Železném byl od počátku poplužní dvůr, který patřil po většinu času klášteru. Roku 1662 byl prodán radnímu města Brna Michalu Rauseckovi. V dalších letech byl několikrát prodán do soukromého vlastnictví a r. 1707 opět klášteru Porta Coeli. Roku 1786 byl klášter císařem Josefem II. zrušen, dvůr byl rozdělen a rozprodán. Z událostí minulých let stojí ještě za zmínku, že asi roku 1858 byla postavena kaple na návsi, r. 1875 stihla obec povodeň, r. 1921 byl založen Dobrovolný sbor hasičský, který měl 44 členů. Roku 1927 bylo zavedeno elektrické osvětlení, a r. 1928 byl postaven na návsi pomník padlým a zemřelým v I. světové válce, do které odešlo 57 mužů, z nichž 15 bylo zabito.

Rod Železníků vlastnil nejen dvůr v Železném, ale také v nedalekých Vohančicích. Svědčí o tom i račí klepeta v obecních znacích.

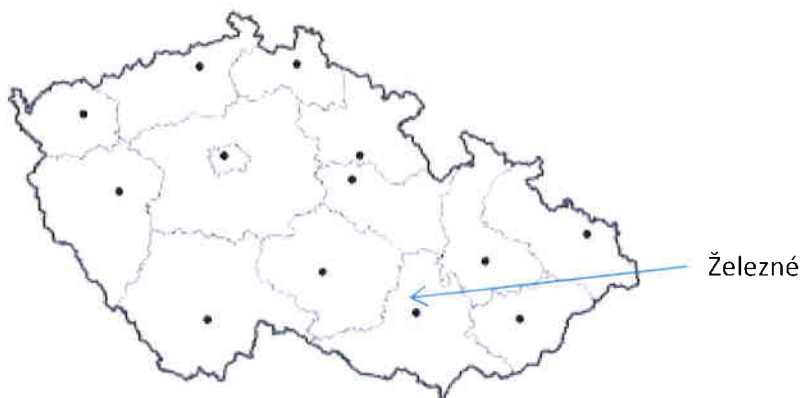
Železné

Vohančice

1.2. Území

Z hlediska státní správy se nachází v Jihomoravském kraji v okrese Brno-venkov. Spadá do působnosti Tišnova jako pověřené obce a obce s rozšířenou působností.

Obec Železné se zapojuje i do širších aktivit v regionu a je součástí Mikroregionu Porta, jehož je aktivním členem. Neméně významným je i její členství v Dobrovolném svazku obcí Tišnovsko a spolupráce s MAS Brána Brněnska a SVaK Tišnovsko.

Obec Železné se nachází v Boskovické brázdě přibližně 2 km od Tišnova. Obec se rozprostírá na ploše o velikosti 2,35 km². Poloha obce poskytuje svým obyvatelům veškeré výhody spojené s blízkostí většího města - Tišnova (školkyně, školy, zdravotní péče, dopravní obslužnost, obchody, kino, sportoviště, ...) a zároveň poskytuje klidné bydlení v souladu s přírodou.

Na území obce se nachází historicky i turisticky významné pamětihodnosti – ostroh Hradisko, který je významným krajinným prvkem se vzácnou faunou i florou, nově vzniklá vodní nádrž Hradisko, tvořící společně se čtyřmi vodními tůňmi důležitý biotop v krajině, památná lípa srdčitá, kaple sv. Václava, památník obětem první světové války a několik křížů. Okolí obce je tedy velmi atraktivní pro kratší i delší vycházky i výlety na kole.

1.3. Obyvatelstvo

Podle posledního sčítání lidu, domů a bytů Českého statistického úřadu z roku 2011 byly zjištěny tyto statistické údaje o obci Železné:

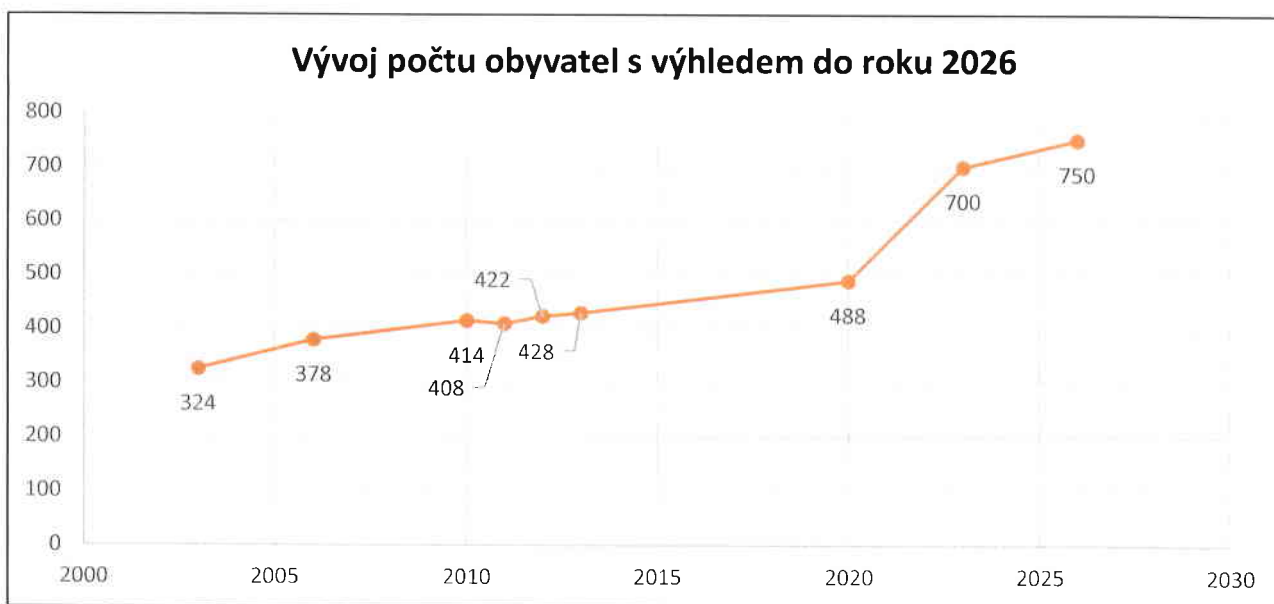
- ~ obyvatelstvo celkem 416, z toho 211 mužů a 205 žen
- ~ dětí do 15 let 66, z toho 29 chlapců a 37 dívek
- ~ nejvíce obyvatel se hlásí k národnosti české (195) a moravské (106)
- ~ ekonomicky aktivních bylo v daném období 210 osob, z toho 16 nezaměstnaných
- ~ v domovním fondu bylo zaznamenáno úhrnem 129 domů, z toho 116 obydlených

Od posledního „sčítání“ se samozřejmě počty domů i obyvatel změnily.

Pro porovnání uvádíme:

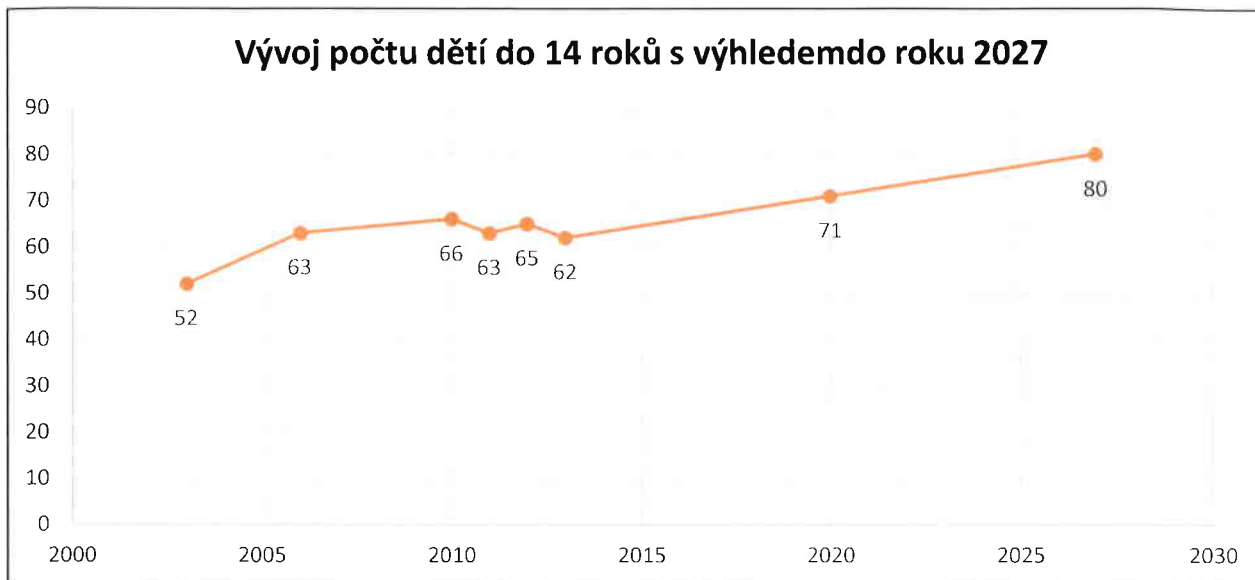
a) vývoj počtu obyvatel

počet obyvatel								Výhled	
	2003	2006	2010	2011	2012	2013	2020	2023	2026
Železné	324	378	414	408	422	428	488	700	750

b) vývoj počtu dětí do 14 let

počet dětí do 14 roků								výhled
	2003	2006	2010	2011	2012	2013	2020	2027
Železné	52	63	66	63	65	62	71	80

1.4. Občanská a sociální vybavenost

Obec Železné patří svou rozlohou a počtem obyvatel k malým obcím a i vzhledem tomuto faktu má omezené možnosti týkající se občanské a sociální vybavenosti. Kromě nově zrekonstruované budovy Obecního úřadu (nachází se zde i obchod) mají obyvatelé obce k dispozici kulturní dům, multifunkční hřiště, kulturní areál V Horce a nově také Svazkovou Mateřskou školu VENKOV. V majetku obce je i hasičská zbrojnice, kterou užívá místní hasičský sbor. V obci není žádné zdravotnické zařízení. Vzhledem k výše zmiňované blízkosti města Tišnova jsou veškeré další služby občanské a sociální vybavenosti velmi snadno dostupné. V současnosti zde vyvstala potřeba zřídit nové Víceúčelové centrum v lokalitě Horka, které je již ve fázi příprav a bude sloužit jak ke kulturním, tak sportovním účelům obce

1.5. Technická infrastruktura a doprava

Postupem let a v rámci zkvalitňování života byl v obci zaveden vodovod a splašková i dešťová kanalizace. v obci je zaveden plyn, který domácnosti využívají k vytápění, ohřevu vody i k vaření. Některé domácnosti si však s ohledem na ceny plynu stále ponechávají možnost topení pevnými palivy, což negativně ovlivňuje lokální životní prostředí. Obec je elektrifikována a je v ní zavedeno veřejné osvětlení.

Svoz komunálního odpadu je zajišťován firmou KTS Ekologie s.r.o. 1x za 14 dní. V obci jsou na strategických spojnicích umístěny kontejnery na tříděný odpad a u budovy obecního úřadu je navíc stabilně umístěn kontejner charity na textil a obuv, kontejner na použitou elektroniku i kontejner na použité kuchyňské oleje a tuky. V prostoru dvora Obecního úřadu mají občané možnost odložit tzv. „nebezpečný odpad“, který je následně odvážen do sběrného dvora v Tišnově.

Dále mají obyvatelé obce možnost využívat kontejnery pro bioodpad a několikrát do roka jsou v obci přistaveny kontejnery na velkoobjemový odpad.

Obec Železné leží na silnici č. II/377 a č. III/ 3779 ve směru od Tišnova na Černou Horu a dále na Svitavy. Veřejná doprava je zajišťována autobusovou linkou č. 332 v rámci Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Autobusy navazují na vlakové spoje v Tišnově. Obsluhu zastavěného území obce zajišťují místní komunikace a účelové cesty. V nejstarší části obce nejsou vybudovány komunikace pro pěší. V širším okruhu pak existuje omezená síť chodníků, v lokalitách s novou výstavbou rodinných domů vznikají nové komunikace pro vozidla i pěší.

1.6. Hospodaření, podnikání, trh práce

Z hlediska příjmů obce jsou nejvýznamnější položkou daňové příjmy. Každá obec se na celostátním výnosu daně podílí procentem, stanoveným podle počtu obyvatel obce, a to dle koeficientu velikostní kategorie obce.

Obec Železné hospodář s vyrovnaným rozpočtem zahrnujícím v příjmové části daně z příjmů poplatky za komunální odpad, správní poplatky, daně z nemovitostí, dotace, příjmy z SFRB, nájmy, úvěry a na výdajové straně můžeme uvést výdaje se správou majetku obce, náklady na svoz odpadu, činnost místní správy, příspěvky na kulturní, sportovní a spolkovou činnost, splátky úvěrů.

V rozpočtovém výhledu na další roky jsou zahrnuty i přípravné práce pro vznik nového Víceúčelového centra v lokalitě Horka. Dále obec plánuje opravu a rozšíření místního veřejného Protipovodňového varovného a informačního systému obce Železné. V rozpočtovém výhledu je nastíněn i plán splácení úvěrů, které byly nebo budou čerpány u KB a ČNB.

Podnikatelské prostředí na území obce není příliš rozsáhlé. V podstatě jediným větším podnikatelským subjektem je firma VITAR s.r.o. V obci má sídlo nebo provozovnu, dle výpisu z živnostenského rejstříku, cca 50 drobných podnikatelských subjektů, ať již právnických nebo fyzických osob.

Trh práce je na území obce minimální, významným zaměstnavatelem je zde již zmiňovaná firma VITAR s.r.o. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo se věnuje buď vlastnímu podnikání, nebo, a to převážná část obyvatel se statutem „zaměstnanec“, dojíždí za prací do blízkého Tišnova, případně do Kuřimi nebo Brna. Nezaměstnaných je v obci jen minimální počet. Procento nezaměstnanosti je pod celostátním průměrem.

1.7. Životní prostředí

Celkový stav životního prostředí v obci je vcelku uspokojivý. Poloha v zalesněné krajině propůjčuje obci velmi klidné prostředí a čisté ovzduší, na kterém má nemalou měrou podíl i to, že se v její blízkosti nenachází žádný velký podnik, či jiný možný faktor znečištění, který by ho znehodnocoval. Rovněž plynofikace obce velmi přispěla ke stavu ovzduší v obci. Je ovšem škoda, že v posledních letech se někteří občané vrací k topení tuhými palivy. V jarním a podzimním období bývá občas problematické spalování trávy a listí. Dopravní zatížení nemá na životní prostředí na území obce významnější vliv. V rozpočtu obce se nachází i výdajové položky určené pro úklid a údržbu obecních prostranství, na péči o obecní zeleň. V rámci zapojení obyvatel obce do péče o životní prostředí je vždy v jarních měsících pořádána brigáda na úklid okolí obce, především v okolí Hradiska, potoka Besénku až k obci Jamné a sportovně kulturního areálu V Horce.

1.8. Kulturní, sportovní a spolkový život

V obci probíhá bohatý kulturní a společenský život a působí zde spolek dobrovolných hasičů Železné a v roce 2014 došlo k obnově ochotnického spolku. Tradice ochotnického divadla byla založena již před 80 lety. Stejně tak Hasičský sbor byl v obci založen již roku 1921 a může se pochlubit hlavně sportovními výsledky svých nejmladších členů, kteří se v hasičském sportu pravidelně umísťují na předních místech výsledkových žebříčků nejen v regionálních, ale i v celostátních soutěžích.

V roce 2010 bylo v obci za přispění jeho obyvatel založeno volnočasové Centrum Ráček, které zajišťuje volnočasové aktivity pro všechny skupiny obyvatelstva v Železném i přilehlém mikroregionu Porta. Z hlavních akcí, které se během roku v obci konají a mají již také svou tradici, jmenujme dětský maškarní karneval, obecní ples, Noc s Andersenem, košť slivovice, koncerty, Bigbítová noc, Výtvarné léto v Železném, Železo v Železném aneb setkání kovářů u piva, zájezd pro seniory, svatováclavské hody, vánoční setkávání u kapličky.

Neopomenutelné je také působení Klubu přátel výtvarného umění, který v Železném vždy v letních měsících pořádá dvě umělecké výstavy, z nichž jedna je vždy tematicky zaměřená. Obou výstav se zúčastňují výtvarníci z obce, z blízkého i širšího okolí. V posledních letech je účast na těchto výstavách prestižní záležitostí i pro umělce z celé republiky.

2. SWOT analýza

SWOT analýza (z anglického Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunities – příležitosti, Threats – hrozby) je standardní metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání. Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a hrozeb.

Svým uspořádáním do čtyř kvadrantů – silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby – dobře vyhovuje charakteru úvah, které potřebujeme vést při formulování strategií budoucího chování resp. cílevědomého ovlivňování dalšího vývoje objektu analýzy.

Pro získání analytických poznatků SWOT analýzy bylo vycházeno z jednotlivých kapitol profilu obce. Takto vznikla souhrnná SWOT analýza, která byla připomínkována ze strany členů obce.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - výhodná poloha obce - dopravní dostupnost (linková a návaznost na železniční dopravu) - dostupnost Tišnova a Brna - atraktivita krajiny (lesy, cyklostezky, VKP) - věkové složení obyvatel - dostupnost mateřské školky v obci - dostupnost internetu v obci - vzrůstající trend počtu obyvatel (mladé rodiny s dětmi) - existence rozvojových ploch k budoucímu využití. - funkční systém likvidace a třídění odpadu. - široké možnosti pro sportovní, společenské i kulturní vyžití - aktivní spolkový život v obci - existující síť značených turistických tras - schválený územní plán obce 	<ul style="list-style-type: none"> - velký podíl osob vyjíždějících do zaměstnání mimo obec - absence sociálního bydlení pro seniory - špatný stav některých místních komunikací - stav některých obecních nemovitostí - chybějící komunikace pro pěší podél silnic II. a III. třídy - nevymezená parkovací stání v centru obce - neexistence turistického zázemí (občerstvení, restaurace s denním provozem,...) - absence nového Multifunkčního centra v areálu Horka

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- podpora individuální výstavby- výstavba chodníků- úprava vzhledu obcí- rekonstrukce místních komunikací- podpora kulturních, sportovních a volnočasových aktivit- zajištění sociálního bydlení pro seniory- využívání dotačních titulů k rozvoji obce- zřízení školy a centra pro rodinu- podporovat rozvoj restauračních a ubytovacích zařízení- podpora drobného podnikání	<ul style="list-style-type: none">- špatná péče o některé objekty v soukromém vlastnictví- ztráta zájmu občanů o veřejné dění

Návrhová část

V návrhové části strategického plánu jsou stanoveny priority vycházející z charakteristiky obce a jejích problematických oblastí, z dotazníkového šetření mezi obyvateli Železného a v neposlední řadě ze SWOT analýzy.

Návrhová část je rozdělena do 5 kategorií sdružujících jednotlivé cíle dle oborového rozlišení. Stěžejními cíli, které vyplynuly při přípravě strategického rozvojového plánu, se staly infrastruktura, životní prostředí, péče o majetek obce, občanská vybavenost a společensko-kulturní a sportovní dění.

PRIORITA 1 - Dokumentace a příprava

- dokumentace a příprava podkladů pro investiční i neinvestiční akce
- využívání dotačních titulů vypisovaných pro obce, případně pro občanská sdružení KÚ JMK, ministerstva ČR, FRB
- podpora zájemců o podnikání v souladu s Územním plánem

PRIORITA 2 - Správa a údržba, občanská vybavenost

- výstavba nového Multifunkčního centra v areálu Horka
- udržení provozu prodejny potravin
- oprava střechy KD
- stálá údržba a péče o sakrální stavby
- zajištění dostatečného třídění komunálního odpadu, včetně zapojení obyvatel
- údržba a revitalizace veřejné zeleně, ochrana životního prostředí
- ve spolupráci s regionem zajistit podporované byty pro seniory
- spolupracovat s poskytovateli sociálních služeb v regionu Tišnovsko

PRIORITA 3 - Sport, rekreace, odpočinek, kultura, spolky

- podpora rozvoje cestovního ruchu – možnosti ubytování, restaurační zařízení, propagace obce
- pokračující cyklostezka Tišnov - Železné – Lomníčka
- podpora tvorby naučné stezky Hradisko, vycházkových tras v okolí obce
- podpora budování opatření na zadržení vody v krajině – tůňe, remízky, výsadba stromů
- výstavba dětského hřiště v lokalitě Záhomí
- podpora současných i nových akcí a s tím související podpora zájmových sdružení působících v obci - hasiči, ochotníci, Fe-mina, Centrum Ráček, KPVU, knihovna

PRIORITA 4 - Vzdělávání, školství

- zřízení školního vzdělávacího zařízení pro obce DSO Tišnovsko
- založení Centra pro rodinu
- vzdělávací akce (přednášky, besedy,...) cílené na široké spektrum veřejnosti

PRIORITA 5 - Infrastruktura

- opravy místních komunikací a zřízení parkovacích ploch ve vyznačených kritických lokalitách
- revitalizace a vybudování nových komunikací pro pěší, především kolem silnic II a III třídy č. 377 a č. 3779
- přechody pro chodce u zastávky autobusu
- realizace projektu „Protipovodňový varovný a informační systém obce Železné
- dokončení rekonstrukce a rozšíření veřejného osvětlení s možností instalace LED zdrojů

3. Časový a finanční harmonogram

V závěrečné části strategického rozvojového plánu jsou nastíněny náklady na jednotlivé akce, návrh způsobu financování v jednotlivých letech realizace Rozvojového strategického dokumentu se specifikací zdrojů, které zajistí obec, okres a které jsou požadovány z jiných zdrojů.

časový harmonogram

Priorita/rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Strategie – příprava, dokumentace	x	x	x	x	x	x
Podpora podnikání	x	x	x	x	x	x
výstavba Multifunkčního centra v areálu Horka	x	x	x			
oprava střechy stávajícího KD	x					
Správa a údržba majetku	x	x	x	x	x	x
Sociální služby	x	x	x	x	x	x
Chráněné bydlení pro seniory				x	x	
Cestovní ruch	x	x	x	x	x	x
tvorba naučné a relaxační stezky Hradisko		x	x			
údržba a péče o sakrální stavby		x	x			
budování opatření na zadržení vody v krajině – tůň, remízky, výsadba stromů	x	x	x	x	x	x
pokračující cyklostezka Tišnov - Železné – Lomnička		x	x			
Dětské hřiště - Záhomí		x	x			
Podpora zájmových sdružení	x	x	x	x	x	x
školní vzdělávací zařízení pro obce DSO Tišnovsko			x	x	x	
Centrum pro rodinu				x	x	
Vzdělávání	x	x	x	x	x	x
Opravy místních komunikací		x	x	x	x	x
Opravy a vybudování komunikací pro pěší			x	x	x	
Přechody pro chodce		x				
Rekonstrukce veřejného osvětlení	x	x				
Realizace „Protipovodňového varovného a informačního systému obce“	x	x				

Finanční harmonogram

Priorita/zdroj	vlastní	MMR	MŠMT	EU	JMK	ostatní
Strategie – příprava, dokumentace	x					
Podpora podnikání	x			x		
výstavba Multifunkčního centra v areálu Horka	x	x	x	x		
oprava střechy stávajícího KD	x	x				
Správa a údržba majetku	x					
Sociální služby	x					x
Chráněné bydlení pro seniory	x	x		x		
Cestovní ruch	x	x				x
tvorba naučné a relaxační stezky Hradisko	x	x			x	
údržba a péče o sakrální stavby	x	x			x	
budování opatření na zadržení vody v krajině – tůňe, remízky, výsadba stromů	x			x	x	
pokračující cyklostezka Tišnov - Železné – Lomnička	x				x	
Dětské hřiště - Záhomí	x	x			x	
Podpora zájmových sdružení	x					x
školní vzdělávací zařízení pro obce DSO Tišnovsko	x		x	x		x
Centrum pro rodinu	x		x			x
Vzdělávání	x					x
Opravy místních komunikací	x	x			x	
Opravy a vybudování komunikací pro pěší	x	x		x	x	
Přechody pro chodce	x				x	
Rekonstrukce veřejného osvětlení	x			x		
Realizace „Protipovodňového varovného a informačního systému obce“	x	x				

Rozvojový strategický plán obce Železné byl schválen zastupitelstvem obce dne

16. 12.2020. Starosta obce: Radomír Pavlíček

Foto na titulní straně: Radmila Pavlíčková

Vypracoval: Bc. Dita Číková

Radomír Pavlíček

